

มัทนียา มาลาทอง ๒๕๕๗: การศึกษาวิเคราะห์ชั้นที่อัษฎापानร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวรรณคดีไทย ภาควิชาวรรณคดี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์เสาวณิต วิงวอน, อ.ด. ๑๖๕ หน้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาชั้นที่อัษฎापानร ซึ่งเป็นวรรณกรรมหมวดสุภาสิตในจารึกวัดพระเชตุพน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะสำคัญของชั้นที่อัษฎापานร คำประพันธ์ เนื้อเรื่อง วรรณศิลป์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นที่อัษฎापานรกับพระมหากษัตริย์โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่าชั้นที่อัษฎापานร แต่งด้วยอินทวิเชียรฉันท และจบด้วยโคลงกระทู้ ๑ บท เนื้อเรื่องกล่าวถึงกษัตริย์ผู้ไม่มีปัญญาถูกขับไล่ออกจากเมือง ขณะที่อยู่ในป่าพวานร ๘ ตัวซึ่งเป็นพฤษเทวดาแปลงกายมากล่าวภาสิตเพื่อให้กษัตริย์เข้าพระทัยถึงแนวทางปฏิบัติพระองค์ เมื่อได้ฟังถ้อยคำที่เป็นประโยชน์จากวานรแล้ว กษัตริย์พระองค์นั้นก็เกิดปัญญาและกลับไปปกครองบ้านเมืองอย่างสงบสุข ภาสิตในชั้นที่อัษฎापานรมีเนื้อหาว่าด้วย การดำรงชีวิต การประพฤติตน การสมาคม และการปกครองคน ทั้งหมดนี้ต้องมีธรรมเป็นเครื่องกำกับ

ชั้นที่อัษฎापานรปรากฏเป็นจารึกในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ในรัชกาลนี้มีการสร้างพระแสงชื่อ อัษฎापานร ซึ่งมีรูปวานร ๘ ตัวจำหลักอยู่ที่ด้าม ชั้นที่อัษฎापานรน่าจะเป็นที่มาของชื่อพระแสงราชศัสตราเครื่องราชูปโภคซึ่งแสดงถึงพระราชอำนาจสูงสุดในการปกครองแผ่นดิน ดังนั้นจึงเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับพระมหากษัตริย์

ชั้นที่อัษฎापานรมีการสร้างสรรคค์าแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดวรรณศิลป์ มีการใช้ภาพพจน์ มีการเล่นคำเล่นสัมผัส กวีนำเสนอเนื้อเรื่องกลมกลืนกับรูปแบบอย่างเป็นระบบ ดังนั้นชั้นที่อัษฎापานรจึงมีคุณค่าทางวรรณศิลป์ทั้งด้านการใช้ภาษาและเนื้อหา นอกจากนี้ชั้นที่อัษฎापานรยังมีคุณค่าด้านสังคม ประการแรกแสดงให้เห็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ประการที่สองสะท้อนแนวคิดในสังคมไทยตามบทบาทของสุภาสิต

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก